

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

*Hotărâre tradusă și redactată de către Direcția agent guvernamental.
Ea poate suferi modificări de formă.*

SECȚIA A DOUA

CAUZA BÎZDÎGA v. REPUBLICA MOLDOVA

(Cererea nr. 15646/18)

HOTĂRÂRE

Art. 6 § 1 (civil) • Acces la o instanță • Refuzul instanțelor naționale de a examina fondul cererii reclamantului privind transferul custodiei asupra fiului său • Lipsa unei examinări veritabile a admisibilității pretențiilor referitoare la custodie sau a motivelor invocate • Reclamantul lipsit de orice posibilitate de a revendica drepturile de custodie în situația apariției unor circumstanțe de fapt noi și de a stabili drepturile respective, în modul prevăzut explicit de legislația națională • Limitarea disproporționată a dreptului reclamantului de acces la o instanță, care a afectat însăși esența sa

Art. 8 • Viața de familie • Limitarea drepturilor reclamantului de contact cu fiul său, stabilită printr-un proces decizional care, în circumstanțele cauzei, nu a fost rezonabil, echitabil și suficient de rapid • Eșecul autorităților naționale de a considera preținsele antercedente de violență în familie ale reclamantului, un factor relevant și obligatoriu care trebuia evaluat în cadrul examinării • Niciun indiciu în înregistrările sau deciziile autorității de protecție a copilului cu privire la o evaluare autonomă și comprehensivă a riscului sau alte măsuri destinate să păstreze contactul reclamantului cu fiul său, fără a pune în pericol siguranța copilului și a mamei

STRASBOURG

17 octombrie 2023

DEFINITIVĂ
17 ianuarie 2024

*Această hotărâre a devenit definitivă în conformitate cu Articolul 44 § din
Convenție. Ea poate suferi modificări de formă.*

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

© Această traducere îi aparține Direcției agent guvernamental din cadrul Ministerului Justiției al Republicii Moldova. Originalul se găsește în baza de date HUDOC. Orice preluare a textului se va face cu următoarea mențiune: „Traducerea acestei hotărâri a fost efectuată de către Direcția agent guvernamental din cadrul Ministerului Justiției al Republicii Moldova”.

În cauza Bîzdîga v. Republica Moldova,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a doua), întrunită într-o Cameră compusă din:

Arnfinn Bårdsen, *Președinte*,
Jovan Ilievski,
Egidijus Kūris,
Pauliine Koskelo,
Frédéric Krenc,
Diana Sârcu,
Davor Derenčinović, *judcători*,

și Hasan Bakırcı, *Grefier al Secției*,

Având în vedere:

cererea (nr. 15646/18) *versus* Republica Moldova, depusă la Curte la 20 martie 2018 în conformitate cu Articolul 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”) de către un cetățean moldovean și român, dl Vadim Bîzdîga („reclamantul”);

decizia de a comunica Guvernului Republicii Moldova („Guvernul”) plângerile referitoare la accesul la o instanță și la drepturile de vizită (Articolele 6 și 8 din Convenție), și de a declara inadmisibil restul cererii;

decizia Guvernului român de a nu interveni în această cauză;

observațiile părților;

Deliberând în privat la 26 septembrie 2023,

Pronunță următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

INTRODUCERE

1. Prezenta cauză se referă la pretinsa limitare disproporționată a drepturilor de vizită ale reclamantului, stabilite în cadrul unei proceduri deficitare, precum și la limitarea dreptului reclamantului de acces la o instanță în cadrul procesului privind drepturile de custodie. Reclamantul se plânge de o încălcare a drepturilor sale în baza Articolelor 6 și 8 din Convenție.

CIRCUMSTANȚELE

2. Reclamantul s-a născut în anul 1989 și locuiește în Trinca. El a fost reprezentat de către dl A. Cebotari, avocat în Chișinău.

3. Guvernul a fost reprezentat de către Agentul său la acel moment, dl O. Rotari.

4. Circumstanțele cauzei pot fi rezumate după cum urmează.

5. Reclamantul și C. s-au căsătorit în anul 2014, iar în luna martie 2015 au avut un copil. În noiembrie 2015, C. („mama”) a părăsit domiciliul comun împreună cu copilul.

6. La 3 martie 2016, Judecătoria Hâncești a emis o ordonanță de protecție împotriva reclamantului cu privire la C. pentru o perioadă de nouăzeci de zile, bazându-se pe mai multe incidente de violență psihologică din partea reclamantului după octombrie 2015, precum și pe declarațiile depuse de către el în instanță. Instanța a respins acuzațiile de violență fizică, și anume palme peste față, și o cerere de a împiedica reclamantul să aibă contact cu copilul. Instanța a dispus ca reclamantul să se abțină de la orice contact cu C. și ca el să stea departe de domiciliul și de universitatea ei.

7. La 17 iunie 2016, o instanță de judecată a desfăcut căsătoria dintre reclamant și C., stabilind domiciliul copilului cu C., și a respins acțiunea

reconvențională formulată de către reclamant privind stabilirea domiciliului copilului cu el. Instanța a concluzionat că ambii părinți erau apti să aibă grijă de copil, însă având în vedere vârsta copilului, era în interesul său superior să rămână cu mama. Deși în cadrul acestui proces C. invocase problema violenței domestice și a ordonanței de protecție împotriva reclamantului, instanța nu a oferit o evaluare a acestor elemente atunci când a pronunțat decizia privind domiciliul copilului. Reclamantul a contestat, dar ulterior și-a retras apelul; hotărârea menționată *supra* a devenit definitivă atunci când Curtea de Apel Chișinău a acceptat retragerea de către reclamant a apelului său la 14 martie 2017.

I. PROCEDURILE PRIVIND PROGRAMUL DE ÎNTREVEDERI

8. În luna septembrie 2016, reclamantul a solicitat stabilirea unui program de întrevederi cu fiul său, susținând că încercările sale repetate de a vedea și de a lua copilul fuseseră respinse de către C. și părinții ei.

9. Drept răspuns, la 4 octombrie 2016 Direcția pentru protecția drepturilor copilului Hâncești („autoritatea pentru protecția copilului”) a aprobat un program de întrevederi valabil timp de un an, conform căruia reclamantul putea să-și viziteze copilul timp de două ore pe săptămână la domiciliul copilului.

10. Potrivit unui proces-verbal al unei ședințe din 4 octombrie 2016, prezentat Curții de către Guvern, autoritatea pentru protecția copilului a luat act de susținerile făcute de către C. prin telefon și de o plângere depusă de către ea la 10 august 2016, în care menționa că comportamentul violent repetat al reclamantului fusese văzut de către copil. Procesul-verbal cita o ordonanță de protecție împotriva violenței domestice nedată, emisă de către Judecătoria Hâncești împotriva reclamantului, și un raport psihologic, potrivit căruia C. suferise traume cauzate de violența fizică și psihologică, inclusiv amenințări cu moartea și cu răpirea copilului din partea reclamantului. În cadrul ședinței, un specialist a subliniat comportamentul violent și agresiv al reclamantului, care reprezenta un risc pentru copil și pentru mamă, și a recomandat ca, din motive de siguranță, vizitele să aibă loc la domiciliul mamei, iar programul de vizite să fie limitat la un an.

11. La 18 octombrie 2016, reclamantul a contestat acest program, solicitând să i se acorde mai mult timp cu copilul său, în special șapte ore de două ori pe săptămână, în timp ce mama se afla la studii, și în fiecare al doilea weekend. El a susținut că nu fusese invitat să fie audiat de către autoritatea pentru protecția copilului și că fusese solicitată doar opinia lui C.

12. Drept răspuns, la 31 octombrie 2016, autoritatea pentru protecția copilului a prelungit programul de vizită la un total de patru ore pe săptămână la domiciliul mamei, pentru o perioadă de un an. Decizia cita o declarație scrisă a lui C., potrivit căreia reclamantul o hărțuise psihologic prin faptul că nu venise la vizitele convenite, ceea ce o împiedicase să-și programeze alte activități în interesul copilului.

13. Potrivit procesului-verbal al ședinței din 31 octombrie 2016, pus la dispoziția Curții de către Guvern, autoritatea pentru protecția copilului a luat în considerare următorii factori: vârsta copilului, faptul că el era alăptat și comportamentul violent al reclamantului, care reprezenta un risc pentru mamă și pentru copil. Autoritatea s-a bazat pe documentele juridice și medicale de la ședința sa anterioară privind violența domestică (a se vedea paragraful 10 de mai sus), precum și pe implicarea copilului în alte activități atunci când fusese aprobat programul de vizită de patru ore pe săptămână.

14. La 18 noiembrie 2016, reclamantul a inițiat o acțiune în instanță împotriva autorității pentru protecția copilului, solicitând un program de întreveneri prelungit. El a susținut că programul stabilit fusese emis fără implicarea sa, că nu era proporțional cu timpul pe care C. putea să-l petreacă cu copilul și că ar trebui să i se permită să vadă copilul în afara domiciliului mamei.

15. La 5 aprilie 2017, Judecătoria Buiucani a respins acțiunea depusă de către reclamant. Instanța a constatat că reclamantului nu îi fuseseră restrânse drepturile sale de vizită și că, din octombrie 2016 până în februarie 2017, el nu respectase condițiile din programul aprobat. În calitate de probă, instanța a citat plângerile lui C. (a se vedea paragraful 21 de mai jos).

16. La 10 aprilie 2017 reclamantul a depus o cerere de apel împotriva acestei hotărâri.

17. În lipsa unui progres în examinarea cauzei, la 22 iunie 2017, reclamantul a solicitat informații cu privire la etapa examinării cauzei și a fost informat de către Curtea de Apel Chișinău că ea nu recepționase vreodată dosarul. La 7 iulie 2017, el s-a plâns Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la faptul că instanța de fond nu trimisese dosarul la Curtea de Apel în termenul legal. La 22 decembrie 2017, Colegiul disciplinar al Consiliului Superior al Magistraturii a confirmat întârzierea, însă a refuzat să aplice vreo sancțiune disciplinară, invocând volumul mare de muncă al judecătorului. La 30 august 2017, reclamantul a solicitat accelerarea procesului.

18. În apelul motivat depus de către reclamant la 21 septembrie 2017, el s-a plâns de lipsa unui proces decizional echitabil din partea autorității pentru protecția copilului, care nu-l invitase să-și exprime punctul de vedere, ci se bazase pe acuzațiile de hărțuire psihologică ale lui C. De asemenea, el s-a referit la ordonanța procurorului din 19 august 2016 de încetare a urmăririi penale împotriva sa, care a fost ulterior menținută de către Curtea de Apel Chișinău la 22 decembrie 2016. Reclamantul a mai indicat că instanța nu răspunsese la cererea sa privind stabilirea unui program de întreveneri mai extins. El a invocat în mod direct Articolul 8 din Convenție și a făcut referire la circumstanțele în care programul existent nu fusese respectat (a se vedea paragrafele 22-24 de mai jos).

19. La 1 noiembrie 2017, Curtea de Apel Chișinău a respins apelul reclamantului, menținând concluzia și raționamentul instanței de fond. Instanța de apel a notat că programul de vizite fusese emis pentru o perioadă de un an și că patru ore pe săptămână constituia un program de întreveneri adecvat pentru un copil în vârstă de un an și jumătate, care avea un program zilnic specific determinat de vârsta sa. Instanța de apel a respins ca neîntemeiate alegațiile reclamantului, potrivit cărora C. nu respectase condițiile programului. Instanța a concluzionat că autoritatea pentru protecția copilului luase o decizie în această privință în baza cererii reclamantului și a interesului superior al copilului, având în vedere vârsta lui, și că, prin faptul că nu invitase reclamantul la întâlnire, autoritatea nu ignorase nicio garanție procedurală.

20. Printr-un recurs, reclamantul a reiterat aceleași argumente ca și anterior (a se vedea paragraful 18 de mai sus), menționând că întârzierile procedurale în examinarea cauzei făcuseră ca soluția instanței să devină irelevantă, deoarece valabilitatea programului de întreveneri expirase la 31 octombrie 2017. Recursul reclamantului a fost în mod irevocabil respins ca inadmisibil de către Curtea Supremă de Justiție la 27 decembrie 2017.

II. PUNEREA ÎN APLICARE A PROGRAMULUI DE ÎNTREVEDERI

21. Guvernul a prezentat copii ale plângerilor depuse de către C. la autoritatea pentru protecția copilului, în care se semnală presupusa neprezentare a reclamantului la vizitele programate la diferite date din septembrie 2016 până în februarie 2017.

22. La 11 mai 2017, la cererea reclamantului, un executor judecătoresc a întocmit un proces-verbal care atestă imposibilitatea reclamantului de a avea o întâlnire programată cu copilul, deoarece nimeni nu răspunsese la ușă sau la telefon în ziua și la ora vizitei programate.

23. La 22 mai 2017, reclamantul s-a plâns la poliție că, în timpul vizitei sale programate cu copilul său la 16 mai 2017, C. apelase la poliție și îi informase că vizita era în afara programului aprobat. Potrivit reclamantului, C. prezentase poliției programul inițial și ascunsese în mod deliberat informația privind modificarea lui la 31 octombrie 2016. El a susținut că astfel de acțiuni îl împiedicase să-și exercite drepturile sale de vizită și determinase poliția să intervină.

24. La 22 mai 2017, reclamantul s-a plâns la autoritatea pentru protecția copilului de faptul că nu a putut avea vizitele programate la 13 aprilie, 11 mai și 16 mai 2017 și de faptul că fusese obligat să se întâlnească cu copilul exclusiv în fața porților casei bunicilor materni ai copilului sau în mașină atunci când vremea era rea. De asemenea, el a observat că bunicii paterni ai copilului avuseseră un program de vizită care se suprapunea cu programul său de vizită, reducând astfel timpul său de vizită.

III. PROCESUL REFERITOR LA MODIFICAREA CUSTODIEI

25. La 4 decembrie 2017, reclamantul a depus o cerere de chemare în judecată privind obținerea custodiei copilului. El a intitulat cererea sa de chemare în judecată „*pentru stabilirea domiciliului copilului*”. El s-a bazat direct pe dispozițiile legale care ofereau dreptul unui părinte care nu deține custodia să solicite custodia copilului în cazul în care programul de vizită nu era respectat (art. 64 alin. (3) din Codul familiei). El a remarcat că, după expirarea primului program de vizită la 31 octombrie 2017, autoritatea pentru protecția copilului refuzase să emită un alt program, motivând că C. nu se afla în țară.

26. La 8 decembrie 2017, Judecătoria Hâncești a respins pretențiile reclamantului, refuzând să le examineze în fond. Instanța a notat că domiciliul copilului fusese deja stabilit cu mama printr-o hotărâre definitivă din 17 iunie 2016. Bazându-se pe identitatea părților, pe obiectul și pe temeiurile juridice din cele două seturi de proceduri, instanța a decis că o nouă examinare a chestiunii ar echivala cu o încălcare a principiului securității raporturilor juridice.

27. Reclamantul a contestat această hotărâre, menționând că plângerile sale, bazate pe art. 64 alin. (3) din Codul familiei, rezultau din nerespectarea de către mamă a condițiilor programului de vizită stabilit.

28. La 22 martie 2018, Curtea de Apel Chișinău a menținut încheierea Judecătoriai Hâncești cu efect definitiv, reiterând motivele sale.

IV. PROCEDURILE ULTERIOARE

29. Programul inițial de întreveneri cu copilul a expirat la 31 octombrie 2017 și, ulterior, la 6 noiembrie 2017, reclamantul a solicitat un nou program de întreveneri. Autoritatea pentru protecția copilului a refuzat să stabilească

un nou program, deoarece mama și copilul nu se aflau pe teritoriul Republicii Moldova. Reclamantul a contestat această decizie și, printr-o hotărâre definitivă din 6 februarie 2019, autoritatea pentru protecția copilului a fost obligată să stabilească un program de întrevederi.

30. La 14 mai 2019, autoritatea pentru protecția copilului a emis un nou program de întrevederi cu copilul, care era valabil timp de doi ani. Reclamantul l-a contestat, susținând că prevedea o perioadă de timp nejustificat de limitată cu fiul său. La 14 decembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a respins în mod irevocabil pretențiile reclamantului.

CADRUL JURIDIC RELEVANT

2. Pasajele relevante din Codul familiei al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 1316 din 26 octombrie 2000, au următorul conținut:

Articolul 64. Exercițarea drepturilor părintești în cazul când părinții locuiesc separat

„(1) Părintele care locuiește împreună cu copilul nu are dreptul să împiedice contactul dintre copil și celălalt părinte care locuiește separat, cu excepția cazurilor când comportamentul acestuia din urmă este în detrimentul intereselor copilului sau prezintă pericol pentru starea lui fizică și psihică.

(2) Părinții au dreptul să încheie un acord privind exercițarea drepturilor părintești de către părintele care locuiește separat de copil. Litigiile apărute se soluționează de către autoritatea tutelară teritorială, iar decizia acesteia poate fi atacată în instanța judecătorească (...).

(3) În cazul nerespectării hotărârii instanței judecătorești, la cererea părintelui care locuiește separat de copil, instanța judecătorească, ținând cont de interesele și opinia copilului, în funcție de vârsta și gradul său de maturitate, poate decide transmiterea copilului către acesta.”

3. Pasajele relevante din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 225 din 30 mai 2003, au următorul conținut:

Articolul 166. Forma și cuprinsul cererii de chemare în judecată

„(6) Cererea de chemare în judecată sau cererea de exercițare a unei căi de atac este valabilă făcută chiar dacă poartă o denumire incorectă.”

Articolul 169. Refuzul de a primi cererea de chemare în judecată

„(1) Judecătorul refuză să primească cererea de chemare în judecată dacă:

...

b) există o hotărâre judecătorească irevocabilă cu privire la un litigiu între aceleași părți, asupra aceluiași obiect și având aceleași temeuri (...);

(3) Refuzul judecătorului de a primi cererea de chemare în judecată exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant, cu aceeași acțiune împotriva aceluiași pârât, cu același obiect și aceleași temeuri.”

4. Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (CETS 210) a fost adoptată la Istanbul la 11 mai 2011 și a intrat în vigoare pentru Republica Moldova la 1 mai 2022. Convenția prevede ca incidentele de violență pe care le reglementează să fie luate în considerare la stabilirea drepturilor de custodie și de vizită a copiilor (Articolul 31). Raportul său explicativ precizează:

„175. Această dispoziție urmărește să garanteze că autoritățile judiciare nu emit ordine de vizită fără a lua în considerare incidentele de violență care intră în domeniul

de aplicare al prezentei Convenții. Aceasta se referă la hotărârile judecătorești care reglementează contactele dintre copii și părinții lor și alte persoane care au legături de familie cu copiii. Pe lângă alți factori, incidentele de violență împotriva îngrijitorului care nu este abuziv, precum și împotriva copilului însuși, trebuie să fie luate în considerare atunci când se iau decizii cu privire la custodie și extinderea drepturilor de vizită sau de contact.

176. Paragraful 2 abordează problema complexă a garantării drepturilor și a siguranței victimelor și martorilor, ținând cont în același timp de drepturile părintești ale agresorului. În special în cazurile de violență domestică, chestiunile legate de copiii comuni sunt adesea singurele legături care rămân între victimă și agresor. Pentru multe victime și pentru copiii lor, respectarea ordinilor de vizită poate prezenta un risc grav pentru siguranță, deoarece aceasta presupune adesea întâlnirea față în față cu agresorul. Prin urmare, acest paragraf stabilește obligația de a se asigura că victimele și copiii lor rămân în siguranță față de orice pericol ulterior.”

ÎN DREPT

I. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 6 DIN CONVENȚIE

5. Reclamantul s-a plâns că i s-a refuzat accesul la o instanță, deoarece cererea sa de transferare a custodiei copilului său către el nu fusese soluționată de către instanțele naționale, contrar Articolului 6 din Convenție, care prevede următoarele:

„Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil ... de către o instanță ... care va hotărî ... asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil ...”.

6. Curtea observă că această plângere nu este nici în mod vădit nefondată, nici inadmisibilă din orice alte motive enumerate la Articolul 35 din Convenție. Prin urmare, ea trebuie declarată admisibilă.

A. Observațiile părților

36. Reclamantul a susținut că refuzul instanțelor de a se pronunța cu privire la fondul cererii sale de transfer al custodiei fusese contrar dreptului intern. Indiferent de titlul de pe cererea de chemare în judecată, documentul se baza în mod clar pe art. 64 alin. (3) din Codul familiei, iar conținutul său se referea cu certitudine la situația care evoluase după pronunțarea hotărârii inițiale cu privire la custodie și care, prin urmare, nu fusese determinată de respectiva hotărâre. În plus, potrivit art. 166 din Codul de procedură civilă, un titlu incorect de pe un document nu invalida în sine solicitarea procedurală.

37. Guvernul a recunoscut că reclamantul ar fi trebuit să aibă acces la o instanță pentru a primi o decizie cu privire la cererea sa în baza art. 64 alin. (3) din Codul familiei. Cu toate acestea, refuzul instanțelor de a pronunța o hotărâre pe fond rezulta dintr-o eroare de procedură din partea reclamantului, deoarece, în cererea de chemare în judecată, el și-a intitulat în mod eronat acțiunea „privind stabilirea domiciliului copilului”, și nu „privind modificarea domiciliului copilului”. Potrivit Guvernului, instanțele ar fi refuzat în mod justificat să reanalizeze „stabilirea” domiciliului copilului, deoarece această pretenție fusese deja examinată printr-o hotărâre judecătorească din 17 iunie 2016, care devenise definitivă la 14 martie 2017 (a se vedea paragraful 7 de mai sus). Cu toate acestea, Guvernul a susținut că refuzul nu împiedica reclamantul să depună din nou cererea sa de chemare în judecată, după corectarea titlului.

B. Aprecierea Curții

38. Curtea reiterează că dreptul la un proces echitabil trebuie interpretat în lumina statului de drept, care impune ca toți justițiabilii să dispună de un remediu judiciar efectiv care să le permită să-și valorifice drepturile civile. Orice persoană are dreptul ca orice pretenție referitoare la drepturile și obligațiile sale civile să fie adusă în fața unei instanțe judecătorești. În acest sens, Articolul 6 § 1 garantează „dreptul la o instanță”, din care dreptul de acces, *id est* dreptul de a introduce o acțiune în fața instanțelor în materie civilă, este un aspect particular (a se vedea *Nicolae Virgiliu Tănase v. România* [MC], nr. 41720/13, § 192, 25 iunie 2019, cu referințele ulterioare).

39. Dreptul de acces la o instanță în baza Articolului 6 § 1 din Convenție trebuie interpretat în lumina Preambulului Convenției, care declară că statul de drept face parte din patrimoniul comun al Statelor contractante (a se vedea *Grzeđa v. Polonia* [MC], nr. 43572/18, § 298, 15 martie 2022, cu referințele ulterioare).

40. Dreptul de acces la o instanță nu este absolut, ci poate fi supus unor limitări; ele sunt permise implicit, deoarece dreptul de acces, prin însăși natura sa, cere o reglementare din partea Statului, care se bucură de o anumită marjă de apreciere în această privință. Acestea fiind spuse, limitările date nu trebuie să restrângă sau să reducă accesul unei persoane în așa fel sau într-o asemenea măsură încât să afecteze însăși esența dreptului. În plus, astfel de limitări nu vor fi compatibile cu Articolul 6 § 1 dacă nu urmăresc un scop legitim sau dacă nu există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit (a se vedea *Nicolae Virgiliu Tănase*, citată mai sus, § 195, cu referințele ulterioare; a se vedea, de asemenea, *Grzeđa*, citată mai sus, § 343, cu referințele ulterioare).

41. Părțile nu au contestat faptul că dreptul reclamantului de acces la o instanță a fost limitat de refuzul instanțelor interne de a examina fondul cererii sale de transfer al custodiei asupra fiului său.

42. Curtea este invitată acum să examineze dacă limitarea a urmărit un scop legitim și constată că s-a susținut că limitarea a urmărit scopul bunei administrări a justiției și al protecției principiului securității raporturilor juridice.

43. Deși este dispusă să accepte că limitarea ar putea urmări aceste două obiective, Curtea observă diferențele inerente celor două argumente. Pe de o parte, instanțele interne s-au bazat exclusiv pe principiul securității raporturilor juridice, care împiedica orice litigiu repetat între aceleași părți cu privire la același obiect și bazat pe aceleași temeuri. În cazul unui astfel de scenariu, deciziile instanțelor ar fi împiedicat reclamantul să depună din nou cererea sa și să le solicite soluționarea ei în fond. Pe de altă parte, Guvernul a mai susținut că schimbarea titlului cererii de chemare în judecată a reclamantului ar fi contribuit la o bună administrare a justiției și că deciziile instanțelor nu restrânseseră esența dreptului său de acces, deoarece, după o asemenea corectare, reclamantul ar fi putut depune din nou cererea sa de chemare în judecată.

44. Curtea observă că nu există nimic în hotărârile instanțelor naționale (a se vedea paragrafele 26 și 28 de mai sus) care să indice, așa cum a susținut Guvernul, că reclamantul trebuia doar să schimbe titlul cererii sale de chemare în judecată și să o prezinte din nou. Codul de procedură civilă interzice în mod explicit depunerea repetată a cererilor de chemare în judecată care fuseseră deja respinse din aceleași motive, precum cele ale reclamantului

(a se vedea paragraful 32 de mai sus), iar Guvernul nu a prezentat nicio informație care să demonstreze contrariul.

45. Din acest motiv, Curtea va presupune că reclamantului i s-a interzis să depună din nou pretențiile sale și va analiza doar dacă deciziile atacate au fost proporționale cu scopul de a menține principiul securității raporturilor juridice.

46. Curtea reiterează că este de competența autorităților naționale, în special a instanțelor judecătorești, să interpreteze și să aplice dreptul intern [a se vedea, printre multe alte autorități, *Kruslin v. Franța*, 24 aprilie 1990, § 29, Seria A nr. 176-A; *Kopp v. Elveția*, 25 martie 1998, § 59, Rapoarte ale hotărârilor și deciziilor 1998-II; și *Nusret Kaya și alții v. Turcia*, nr. 43750/06 și altele 4, § 38, CEDO 2014 (extrase)]. Rezultă că, de fapt, Curtea nu poate pune în discuție constatările autorităților naționale cu privire la presupuse erori de drept intern, decât dacă ele sunt arbitrare sau vădit nerezonabile (a se vedea, în acest sens, *Anheuser-Busch Inc. v. Portugalia* [MC], nr. 73049/01, §§ 85-86, CEDO 2007-I). Mai mult, simplul fapt că o acțiune este declarată inadmisibilă din motive procedurale nu presupune refuzul accesului la o instanță, cu condiția ca observațiile reclamantului să fi făcut obiectul unei examinări reale, iar instanța să fi motivat în mod adecvat și suficient o astfel de decizie (a se vedea, de exemplu, *Obermeier v. Austria*, 28 iunie 1990, § 68, Seria A nr. 179, și *Konkurrenten.no AS v. Norvegia* (dec.), nr. 47341/15, §§ 46-48, 5 noiembrie 2019).

47. Curtea constată că instanțele naționale au pronunțat o hotărâre care se referea la identitatea celor trei factori menționați mai sus, și anume părțile, obiectul și temeiurile, fără a răspunde la argumentul juridic al reclamantului bazat pe art. 64 alin. (3) din Codul familiei, care îndreptățea reclamantul să solicite transferul copilului către el în cazul în care părintele care deținea custodia nu respecta condițiile programelor de vizită – circumstanțe care au avut loc după ce hotărârile inițiale privind drepturile de custodie și drepturile de vizită fuseseră deja pronunțate și, prin urmare, nu ar fi putut fi stabilite prin aceste hotărâri. Guvernul nu a contestat acest fapt, iar instanțele naționale nu au prevăzut o altă interpretare a acestei dispoziții; instanțele au omis pur și simplu să ia în considerare acest temei juridic în totalitate.

48. Cu toate acestea, Curtea observă că, în această cauză, instanțele naționale nu au examinat în mod real admisibilitatea pretențiilor reclamantului referitoare la custodie și nu au motivat respingerea acestor pretenții; prin urmare, ele l-au privat definitiv de orice posibilitate de a-și afirma drepturile sale de custodie atunci când au apărut noi circumstanțe de fapt și când o determinare a acestor drepturi era prevăzută în mod explicit de dreptul intern.

49. Prin urmare, Curtea consideră că reclamantul a suferit o restricție disproporționată a dreptului său de acces la o instanță și că, în consecință, a fost afectată esența dreptului său la o instanță.

Prin urmare, a existat o încălcare a Articolului 6 § 1 din Convenție în ceea ce privește dreptul de acces la o instanță.

II. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 8 DIN CONVENȚIE

50. Reclamantul s-a plâns de faptul că programul întrevederilor cu copilul său din 2016 fusese redus în mod disproporționat în cadrul unui proces lipsit de garanții procedurale, contrar Articolului 8 din Convenție, care prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acesta este prevăzut de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și a libertăților altora.”

51. Curtea observă că această plângere nu este nici în mod vădit nefondată, nici inadmisibilă pentru orice alte motive enumerate la Articolul 35 din Convenție. Prin urmare, ea trebuie declarată admisibilă.

A. Observațiile părților

52. Reclamantul a susținut că programul întrevederilor din 2016 prevăzuse o perioadă de timp nejustificat de limitată cu fiul său – patru ore pe săptămână – și că el fusese stabilit de către autoritatea pentru protecția copilului în baza declarațiilor lui C., fără ca el să aibă posibilitatea de a răspunde. În plus, întârzierea nejustificată a procesului judiciar referitor la programul de vizite îl lipsise de sens, deoarece nu fusese pronunțată o hotărâre înainte de expirarea acestui program. El a susținut că acuzațiile de violență domestică fuseseră nefondate și, prin urmare, au condus la încetarea urmăririi penale în privința sa. El a invocat că procesele-verbale ale ședințelor autorității pentru protecția copilului, prezentate de către Guvern în cadrul procedurii în fața Curții (a se vedea paragrafele 10 și 13 de mai sus), nu îi fuseseră prezentate anterior și nici discutate în cadrul procesului judiciar intern.

53. Guvernul a susținut că limitarea drepturilor de vizită ale reclamantului fusese proporțională, având în vedere acuzațiile de antecedente de violență domestică – în legătură cu care s-a referit la ordonanța de protecție din 3 martie 2016 și la urmărirea penală privind acuzațiile de violență domestică în privința reclamantului – precum și lipsa lui de interes de a vizita copilul și vârsta ultimului. Guvernul a furnizat copii ale proceselor-verbale de la ședințele autorităților de protecție a copilului din 4 și 30 octombrie 2016, și ale raportului de evaluare a traumei psihologice suferite de către C., care fundamentaseră motivele menționate mai sus pentru limitarea drepturilor de vizită ale reclamantului. El a susținut că procesul decizional oferise toate garanțiile necesare, deoarece reclamantul își prezentase punctul de vedere către autoritatea pentru protecția copilului, împreună cu cererea sa cu privire la stabilirea unui program de întrevederi, iar după expirarea acordului care fusese valabil timp de un an, el avusese posibilitatea de a solicita un alt program de întrevederi.

B. Aprecierea Curții

54. Curtea observă că alegațiile reclamantului se limitează la programul de întrevederi care a fost valabil în perioada 30 octombrie 2016 – 31 octombrie 2017. Deși în 2020, reclamantul a susținut în observațiile sale că el nu-și văzuse copilul în ultimii doi ani, el nu a prezentat nicio informație suplimentară, plângere sau observație cu privire la orice program de întrevederi ulterior sau la exercitarea drepturilor sale de vizită (a se vedea paragrafele 29-30 de mai sus). Prin urmare, Curtea nu va examina programul de întrevederi referitor la perioada de după 31 octombrie 2017.

55. Curtea observă că părțile nu au contestat faptul că deciziile de restricționare a drepturilor de vizită ale reclamantului au constituit o ingerință în dreptul său la viața de familie în baza Articolului 8. De asemenea, nu s-a contestat nici faptul că ingerința respectivă a avut o bază în dreptul național și a urmărit scopuri legitime în sensul paragrafului 2 din Articolul 8.

56. Pentru a stabili dacă ingerința a fost „necesară într-o societate democratică”, Curtea face trimitere la principiile stabilite în jurisprudența sa. Ea trebuie să analizeze dacă, în lumina cazului în ansamblu, motivele invocate pentru a justifica această ingerință au fost relevante și suficiente în sensul paragrafului 2 din Articolul 8 (a se vedea, *inter alia*, *T.P. și K.M. v. Regatul Unit* [MC], nr. 28945/95, § 70, CEDO 2001-V (extrase), *Sommerfeld v. Germania* [MC], nr. 31871/96, § 62, CEDO 2003-VIII (extrase), și *Katsikeros v. Grecia*, nr. 2303/19, § 52, 21 iulie 2022).

57. Potrivit jurisprudenței sale bine-stabilite, Curtea trebuie să țină seama, de asemenea, de faptul că autoritățile naționale beneficiază de contactul direct cu toate persoanele implicate. Din aceste considerente, rezultă că sarcina Curții nu este de a se substitui autorităților naționale în exercitarea responsabilităților sale, ci mai degrabă de a verifica, în lumina Convenției, deciziile luate de către aceste autorități în exercitarea puterii lor de apreciere (a se vedea, *inter alia*, *Hokkanen v. Finlanda*, 23 septembrie 1994, § 55, Seria A nr. 299-A; *Görgülü v. Germania*, nr. 74969/01, § 41, 26 februarie 2004; *Sommerfeld*, citată mai sus, § 62; și *Katsikeros*, citată mai sus, § 53).

58. Marja de apreciere care trebuie acordată autorităților naționale relevante va varia în funcție de natura problemelor și de importanța intereselor în joc. Astfel, Curtea a recunoscut că autoritățile se bucură de o marjă largă de apreciere atunci când decid în privința custodiei. Cu toate acestea, este necesară o examinare mai strictă în ceea ce privește orice alte limitări, precum restricțiile impuse de către aceste autorități asupra drepturilor de vizită ale părinților, și în privința oricăror garanții juridice destinate să asigure protecția efectivă a dreptului părinților și al copiilor la respectarea vieții lor de familie. Astfel de limitări suplimentare implică pericolul ca relațiile familiale dintre un copil mic și unul sau ambii părinți să fie efectiv reduse (a se vedea *Elsholz v. Germania* [MC], nr. 25735/94, § 49, CEDO 2000-VIII, și *Kutzner v. Germania*, nr. 46544/99, § 67, CEDO 2002-I).

59. Revenind la prezenta cauză, Curtea observă că instanțele naționale au stabilit un program restrictiv de întâlniri între reclamant și fiul său. În special, limitările se refereau la orele care i-au fost permise să le petreacă cu el și la locul în care trebuiau să aibă loc întreprinderile. În ceea ce privește motivele invocate de către autoritățile și instanțele naționale pentru aceste limitări, ele s-au referit, în principal, la vârsta fragedă a copilului (un an și jumătate la momentul respectiv). De asemenea, ele au luat în considerare acuzația potrivit căreia reclamantul nu ar fi respectat inițial programul de întâlniri, fapt contestat de către el.

60. În același timp, Guvernul a susținut că un alt motiv al limitărilor a fost istoricul de violență domestică, astfel cum a fost indicat în procesele-verbale ale ședințelor autorității pentru protecția copilului (a se vedea paragrafele 10 și 13 de mai sus), în ordonanța de protecție din 3 martie 2016 și în materialele acumulate în cadrul urmăririi penale referitoare la acuzațiile de violență domestică din partea reclamantului. Cu toate acestea, reclamantul a contestat faptul că respectivele documente fuseseră vreodată prezentate sau discutate în cadrul procedurilor judiciare interne.

61. În opinia Curții, argumentele aduse de către instanțele naționale au fost relevante. În special, ele și-au bazat constatările pe interesul superior al

copilului, determinat de circumstanțele cauzei. În raționamentul lor, ele au acordat o importanță deosebită vârstei foarte fragede a copilului, caracterului provizoriu al programului și eșecului reclamantului de a respecta programul stabilit de către autoritatea pentru protecția copilului (a se vedea, în această privință, *Giorgioni v. Italia*, nr. 43299/12, § 81, 15 septembrie 2016; a se compara cu *Gobec v. Slovenia*, nr. 7233/04, § 144, 3 octombrie 2013, și *Katsikeros*, pre-citată, §§ 56-57).

62. Curtea reiterează că obligația pozitivă a Statului de a preveni riscul de violență recurentă în contextul abuzului domestic include (a) obligația de a răspunde „imediat” la plângerile de violență domestică și de a le procesa cu o diligență deosebită; (b) de a efectua o evaluare „autonomă”, „proactivă” și „cuprinzătoare” a riscului de tratament contrar Articolului 3; și (c) odată ce a fost identificat un risc pentru o victimă a violenței domestice, de a lua, cât mai repede posibil, măsuri operaționale de prevenire și de protecție care să fie adecvate și proporționale riscului. Un răspuns preventiv adecvat implică adesea o coordonare între mai multe autorități (*Kurt v. Austria* [MC], nr. 62903/15, § 190, 15 iunie 2021). Precum a constatat Curtea, în cazul în care mai multe persoane sunt afectate de violența domestică, fie direct, fie indirect, orice evaluare a riscurilor trebuie să fie aptă să identifice și să abordeze în mod sistematic toate victimele potențiale. La efectuarea acestei evaluări, autoritățile trebuie să aibă în vedere posibilitatea ca rezultatul să reprezinte un nivel de risc diferit pentru fiecare dintre ele (*ibidem*, § 173). În plus, Convenția de la Istanbul prevede ca incidentele de violență domestică să fie luate în considerare la stabilirea drepturilor de custodie și de vizită a copiilor, pentru a se asigura că orice aranjament este în interesul superior al copilului și, în special, că siguranța părintelui și a copilului este protejată (a se vedea paragraful 33 de mai sus; *I.M. și alții v. Italia*, nr. 25426/20, §§ 73 și 137, 10 noiembrie 2022, cu referințele ulterioare la GREVIO). În contextul procedurilor privind drepturile de custodie și de vizită a copiilor, în care accentul principal trebuie să fie pus pe interesul superior al copilului, o evaluare a oricăror riscuri de violență sau alte forme de rele tratamente trebuie, prin urmare, să facă parte integrantă din astfel de proceduri. Din acest motiv, în prezenta cauză, presupusul istoric de violență domestică a fost un factor relevant și obligatoriu care trebuia luat în considerare în cadrul evaluării efectuate de către autoritățile naționale atunci când au decis în privința drepturilor de vizită. În pofida referințelor din decizia autorității pentru protecția copilului din 30 octombrie 2016 la faptul că C. se simțea hărțuită psihologic și din apelul reclamantului cu privire la încetarea procesului penal împotriva sa, deciziile autorității pentru protecția copilului și hotărârile judecătorești nu par să fi luat în considerare o evaluare a riscurilor relevante.

63. În timp ce procesele-verbale ale ședințelor autorității pentru protecția copilului par să arate că fusese luat în considerare contextul violenței domestice, Guvernul nu a reușit să furnizeze nicio dovadă că aceste documente au fost evaluate de către instanțele naționale. Chiar și așa, nici procesele-verbale, nici deciziile autorității pentru protecția copilului nu reflectă vreo evaluare autonomă și cuprinzătoare a riscurilor sau vreo măsură, precum contactul supravegheat sau alte forme de contact, care ar fi putut fi adecvate pentru a menține contactul reclamantului cu fiul său fără a pune în pericol siguranța copilului și a mamei, dacă este cazul. Nici în hotărârile instanțelor nu se face referire la astfel de considerente și nu au fost furnizate motive în acest sens pentru a confirma sau respinge acuzațiile formulate.

64. Deși limitările impuse asupra contactului reclamantului cu fiul său nu au fost atât de extreme încât să-l împiedice să formeze treptat o relație solidă cu fiul său (a se vedea, de asemenea, *Katsikeros*, citată mai sus, § 57), Curtea consideră că nu poate evalua în mod satisfăcător dacă motivele invocate de către instanțele interne au fost „suficiente” în sensul Articolului 8 § 2, fără a determina în același timp dacă procesul decizional, privit în ansamblu, a oferit reclamantului protecția necesară a intereselor sale (a se vedea *Sommerfeld*, citată mai sus, § 66).

65. Deși Articolul 8 din Convenție nu conține cerințe procedurale explicite, procesul decizional trebuie să fie echitabil și de natură să asigure respectarea corespunzătoare a intereselor protejate de această dispoziție (a se vedea *Z.J. v. Lituania*, nr. 60092/12, § 100, 29 aprilie 2014). Părinții ar trebui să fie implicați suficient în acest proces privit în ansamblu, fiindu-le asigurată protecția necesară a intereselor lor, și ei ar trebui să fie pe deplin capabili să-și prezinte cazul. Instanțele interne trebuie să efectueze o examinare aprofundată a întregii situații familiale și a unei serii întregi de factori, în special a celor de natură faptică, emoțională, psihologică, materială și medicală, și să facă o evaluare echilibrată și rezonabilă a intereselor respective ale fiecărei persoane, cu o preocupare constantă de a determina care ar fi cea mai bună soluție pentru copil, deoarece acest considerent este în fiecare caz de o importanță crucială. Marja de apreciere care trebuie acordată autorităților naționale competente va varia în funcție de natura problemelor și de importanța intereselor în joc (a se vedea *Petrov și X v. Rusia*, nr. 23608/16, §§ 98-102, 23 octombrie 2018).

66. Prin urmare, Curtea trebuie să stabilească dacă, având în vedere circumstanțele cauzei și, în special, importanța deciziilor care trebuie luate, reclamantul a fost implicat în procesul decizional privit în ansamblu, într-un grad suficient pentru a-i asigura protecția necesară a intereselor sale (a se vedea *W. v. Regatul Unit*, 8 iulie 1987, § 64, Seria A nr. 121). În acest sens, reclamantul a susținut că participarea sa semnificativă la procedurile în fața autorității pentru protecția copilului a fost împiedicată, deoarece nu fusese niciodată invitat la vreo întâlnire și nici nu i se oferise posibilitatea de a răspunde la opiniile lui C. Cu toate acestea, Curtea observă că reclamantul a participat personal la procedurile judiciare și a fost consiliat de către un avocat. Deși în cadrul acestei proceduri reclamantul a fost plasat într-o poziție care să-i permită să prezinte toate argumentele sale în favoarea obținerii unui program de întrevederi mai extins, Guvernul nu a prezentat nicio dovadă că reclamantul avusese acces la procesele-verbale ale ședințelor autorității pentru protecția copilului și la rapoartele psihologice sau că aceste documente fuseseră evaluate de către instanțele interne. Chiar dacă instanțele nu par să se fi bazat în mod explicit pe aceste documente sau motive, ele au confirmat în totalitate raționamentul autorității pentru protecția copilului, care – din procesele-verbale ale ședințelor sale – pare să se fi bazat pe acuzațiile de violență domestică.

67. Curtea este de acord cu faptul că acuzațiile de violență domestică, datorită gravității și implicațiilor lor pentru interesul superior al copilului, siguranța mamei și drepturile de vizită ale reclamantului, au fost esențiale pentru stabilirea drepturilor de vizită. Din acest motiv, respectivele acuzații trebuiau să fie abordate într-un proces decizional adecvat privind dreptul de vizită al părinților, care ar fi trebuit să fie echitabil și să-l implice pe reclamant într-o măsură suficientă pentru a-i oferi protecția necesară a intereselor sale (a se compara cu *Širvinskis*, citată mai sus, § 96, și *Krasicki*, citată mai sus, § 86). Deși aceste afirmații par să fi fost direct accesibile instanțelor interne

(a se vedea paragraful 62 de mai sus), este frapant faptul că în dosar nu există nimic care să demonstreze că instanțele naționale au luat în considerare și au evaluat în mod corespunzător acest motiv.

68. Cu referire la durata procedurilor interne, ele au avut un interval total de treisprezece luni, și anume din noiembrie 2016 până în decembrie 2017, pentru toate cele trei niveluri de jurisdicție, ceea ce nu poate fi considerat nerezonabil în sine. Deși în cea mai mare parte a acestei perioade, până în octombrie 2017, era în vigoare un program de întreveneri, Curtea observă că, în momentul pronunțării hotărârii definitive, programul de întreveneri contestat expirase, ceea ce a lipsit procesul de orice scop. Curtea observă că, în pofida duratei în general scurte a procesului, Guvernul nu a oferit nicio explicație pentru examinarea tardivă a recursului reclamantului (peste șase luni), care pare să nu se fi datorat comportamentului său ori complexității cauzei, ci mai degrabă propriului comportament al instanțelor (a se vedea paragraful 16 de mai sus). Având în vedere că respectarea efectivă a vieții de familie cere ca relațiile viitoare dintre părinte și copil să fie stabilite numai în lumina tuturor considerentelor relevante și nu prin simpla trecere a timpului, Curtea constată că drepturile de vizită ale reclamantului nu au fost tratate cu rapiditate și cu diligența excepțională cerută de natura cauzei (a se vedea *Petrov și X*, citată mai sus, § 102, și *Ribić v. Croația*, nr. 27148/12, § 92, 2 aprilie 2015).

69. Având în vedere cele de mai sus, Curtea nu este convinsă că procesul decizional, în urma căruia drepturile de vizită ale reclamantului au fost limitate, a fost rezonabil, echitabil și suficient de rapid în circumstanțele cauzei. Prin urmare, Curtea concluzionează că autoritățile interne nu și-au îndeplinit obligațiile procedurale care le revin în baza Articolului 8 din Convenție.

70. În consecință, a existat o încălcare a Articolului 8 din Convenție.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

71. Articolul 41 din Convenție prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltei Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

72. Reclamantul a pretins 30.000 de euro (EUR) pentru prejudiciul moral și 4.011,55 EUR cu titlu de costuri și cheltuieli, inclusiv 4.000 EUR pentru costuri juridice și 11,55 EUR pentru servicii poștale. Reclamantul a prezentat un contract semnat cu reprezentantul său legal, precum și o descriere detaliată și o confirmare a plății parțiale pentru serviciile juridice.

73. Guvernul a susținut că pretențiile erau excesive și nu corespundeau despăgubirilor acordate de către Curte în cauze similare.

74. Având în vedere circumstanțele cauzei și pronunțându-se în echitate, Curtea acordă reclamantului 5.900 EUR pentru prejudiciul moral, plus orice taxă care poate fi percepută.

75. Conform jurisprudenței Curții, un reclamant are dreptul la rambursarea costurilor și a cheltuielilor doar în măsura în care s-a demonstrat că ele au fost în mod efectiv și necesar suportate, și se încadrează într-un quantum rezonabil (a se vedea, printre multe altele, *L.B. v. Ungaria* [MC], nr. 36345/16, § 149, 9 martie 2023). În prezenta cauză, având în vedere documentele din posesia sa și criteriile de mai sus, Curtea consideră rezonabil să acorde suma de 3.500 EUR care să acopere toate costurile, plus orice taxă care poate fi percepută reclamantului.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* plângerea admisibilă;
2. *Hotărăște* că a avut loc o încălcare a Articolului 6 din Convenție;
3. *Hotărăște* că a avut loc o încălcare a Articolului 8 din Convenție;
4. *Hotărăște*
 - (a) că Statul reclamat trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data devenirii definitive a hotărârii în conformitate cu Articolul 44 § 2 din Convenție, următoarele sume, care urmează a fi convertite în moneda Statului reclamat la rata de schimb aplicabilă la data transferului:
 - (i) 5.900 EUR (cinci mii nouă sute de euro), plus orice taxă care poate fi percepută, pentru prejudiciul moral;
 - (ii) 3.500 EUR (trei mii cinci sute de euro), plus orice taxă care poate fi percepută reclamantului, pentru costuri și cheltuieli;
 - (b) că, la expirarea celor trei luni menționate mai sus și până la data efectuării transferului, urmează a fi achitată o dobândă adițională sumelor de mai sus, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de către Banca Centrală Europeană pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;
5. *Respinge* în unanimitate restul pretenției reclamantului privind satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 17 octombrie 2023, în baza Articolului 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Hasan Bakırcı
Grefier

Arnfinn Bårdsen
Președinte